


ARADI HIRDETŐ.

6-ik szám.

Szombaton Február 10-én 1849.

8-ik évi folyam.


 Az előfizetésidő és hirdetések valamint ezen lapra, ugyszint az „Arader Kuundschaftsblatt“-ra naponként elfogadtatnak a szerkesztőség irdájában, Forray utcában, Viszkub háza 1. emeletében.

Tudomásul.

Egy alabastrom oszlopu ismétlő állóórát, melyet az ellenséges rabló ráczok csütörtökön, február 8-án egy becsületes vevőnek eladtak, a vételár letétele mellett visszatni kész. Értekezhetni a szerkesztőségnél.

Felszólítás.

Dragolovits Péter úr, ki jelen lapok 1-ső számában szolgálat-keresést hirdettetett, jelenjen meg a szerkesztői irdában, szolgálat-ajánlást átveendő.

 Igazítás. A „Hirdető“-nek előbbi számában foglalt nyilvános köszönetben, az előllevő oldal 10-ik sorában alulról olvasandó „Novelsz Terézia“ helyett: Nováky Terézia 3 pár ruha.

Egy tanítvány

kerestetik elegytözsbe mezővárosba, ki a magyar, német és oláh nyelvben, vagy legalább ezek ket-tejében jártas és valamellyest olvasni, írni és számolni tud. Bővebben értesít a szerkesztőség.

3 boglya széna eladó

Gája külvárosban Haasz majorjában.

28 font szép fonotr lószőr

eladó; miről bővebbet a szerkesztőségnél.

Daurer házában

az 5pacsirtautczában, az udvarban egy lakás 3 szobával, konyha, kamara és padlással, — továbbá a 2-ik emeletben 2 szoba, ezek közül egyik az utcára szolgál, és borospincze minden órán kiadó.

86 sz.

Hirdetés.

Az aradi álladalmi urodalom pécskai kerülete részéről ezennel közhírül tétetik, hogy a csanádi maros átkelési rév, nem különben az ottani korcsmáltatásijog, a korcsma és vámházzal együtt 8 hónap és 10 napra, vagyis 1849-ik évi február 18-tól kezdve ugyanazon év octoberhó utoljáig haszonbérbe adatni fog; ezen haszonbérleti nyilvános árverésnek határideje f. e. februárhó 17-ik napjára határozottatott, melly árverésnek elmúltával utóigéret el nem fogadtatik.

Ki ezen árveréshez járulni szándékozik, a kitett napra a pécskai tiszttartói hivatal irdájába, hol az árverés reggeli 9 órakor kezdődni fog, 25száztohi bálnpénzzel 's elegendő biztositekkal el látva, ezennel illendően meghivattatik.

Az álladalmi Tiszttartóság által.

Pécskán február 3-án 1849.

Halotthír.

Vater Antal úr, nyugdíjazott őrnagy, ki nehány év óta körünkben lakott, és éltés korában, 70-ik évében halálozott meg; szombaton f. hó 3-án katonai díszszel eltakarított, hol a síri üdlövések tétettek.

A boldogult katonai pályáját már 10-ik évben kezdé, és pedig osztrák császári szolgálatba mint sipos, utóbb aztán fegyver alá lépven, fokontként előrehaladt és több mint 50 év alatt utóvégre őrnagyi hivatalig vitte. — Noha számtalan csatákban volt, tagjai mindamellet épek valának 's meg lehetős egészségnék is örvendhetett, azonban izmos természetű 's jó alkatásu volt.

Tisztelet emlékének!

Helybeli.

E hét lefolyta alatt számos seregeink közt nagy mozgás volt; Damianits tábornagy vasárnap hadi készüléteket téven, mintegy 5000 emberrel és több ágyukkal megindult.

Pattantyusaink a várba csak akkor löttek, midőn a várban a bástyákat felhányni igyekezének, melly alkalommal az ágyuzás a várból viszonzottatott. Meglehető csend uralkodott; de rögtön megérkezett az uhlánok, végvidékiek, oláh és ráczokból 7-8000 emberre becsült ellenség Temesvárról Uj-Arad felé, minek következtében Uj-Aradon szállomásoolt sokkal kisebb erejű seregeink valamennyi ágyukkal szerdán febr. 7-én Aradra vissza vonultak, 's így az ellenség Uj-Aradot elfoglalta, mi által Aradvára az óhajtott segélyt megnyerte 's ennél fogva a zavartól felmentetett. Ugyanaz nap délután az ágyuzás mindkét részről hevesebb lön, csütörtökön reggel pedig igen kemény. 'S mint-hogy a vár ágyui folyton működtek, a kár nálunk igen tetemes, ugy a rémület az ellenség betörésétől. A harc megkezdődven, a mieink visszavonulni kénytelenítetttek, 's már dél tájban áttörték a ráczok és oláhok császári zászlóval el látva, 's a legközelebb eső házakban raboltak; de

rögtön megérkezvén néhány száz magyar harcosok, a' benyomultakra tüzeltek, mire sokan a' házakban elrejtekeztek, mások pedig fegyvereiket elhanyagolva, megfutamodtak; de délután ismét gyülekeztek 's császári katonák is nyomultak be, mellyek azonban néhány a' templomutczából irányzott kartács lövésekre visszavonultak. Ágyudörgés szüntelen, de sok tábori-rakéták is röpültek városunkba. — Leiningen gyalog ezredből többen hozzánk áttértek, 's valamint ezen ezredből, úgy a' rácok es olahokból igen sokan elfogattak 's halva is maradtak, főkép az uriutczában, hol a' Leiningen ezredbeli katonák házakba nyomulva embereinkre lődöztek, de végre mégis őket legyőzve részint agyon lövették, részint elfogattattak. E' napon négy ízben kénytelenítették seregeink visszavonulni, és ismét megrohanták az ellenséget, míg végre sikerült, azt Uj-Aradra visszanyomni, mihez főkép egy honvéd tiszt járult, ki megragadván a' nemzeti zászlót, őket új megrohanásra és az ellenség végképeni elűzésére buzdítá. Gál tábornagy, a' nagy veszély daczára, mindenütt személyesen rendelkezett. Alkonya tkor csend uralkodott. — Pénteken február 9-én, reggeli 4 órakor, a' maros melletti nagy sópajta lángba horult 's a' tűz által alkalmasint elemesztetni fog. Reggeli fél öt órakor az első gránát a' városház melletti Stampfl ház hátulsó udvarába esett, de 8 óráig gyenge ágyuzás volt városunk irányában. — Fáradhatlan katonáink a' főtéren felállítva voltak, honnan a' maros felé indultak, 's miután a' zaj 11 óráig tartott ismét déli csend következett be. Ez idő alatt városunk folyton lődöztetett, 's így az ember sem az első emeletben, sem földszint nyugalmat nem lelt.

Délután a' hidutczában egy ház meggyuladt és a' tűz ugyan ezen 's a' zsidó utczában elterjedt. A' harcz megújított 's a' mieink olly szerencsések valának az ellenséget Németsághig (Szegeuthau, — Dreispitz) visszaverni. Gál őrnagy ma is mindenütt jelen volt. A' mindkét részről veszteség még tudva nincs, de bizonyos, hogy az ellenségé sokkal nagyobb. Seregeink egy része a' főtéren őrtűznél egész éjen át táborozott.

Az éj nyugalmasan telt el.

Ma szombaton reggel sem a' várból hozzánk, sem pedig innen a' várba ágyuzás nem történik.

Az igazságos isten velünk!!!

A' kártyajáték nálunk sajnálatosan ismét egy áldozatot választott ki magának. Barátságos körben a' játékra csábítatván, elveszté az mind saját, mind talán rábizott pénzét is, mi által az kétségbe esvén, más pénzét magának tulajdonítá, azonban felfödöztetett, és a' legnagyobb gyalázat éré. És minthogy egy baj a' másikat éri, az a' fürdőben akart elvérzéssel életének véget vetni; de ez sem sikerülvén neki, e' szerencsétlen kórodába került, hol tán menekülve, több évi büntetésnek néz eleibe. Kock Pál csakugyan igazat mondott, midőn azt nyilvánítá, mikép a' játéknak háromszoros czéla

van: t. i. vagy öngyilkolásra vezet, vagy kórodába, vagy fegyházba. — Szerencsés, ki más kárán tanul!

V e g y l e t.

—.*. Múlt számunkban Temesvárról hozott szóbeli hírlemény — mintha az a' servianus és rácok által részükre bevéve volna, 's nemzeti zászlajuk mindenütt lobogna — valótlan; de bizonyos, hogy Temesvár nagy segílyt nyert, melly közé a' végvidékiek és rácok főkép számítandók, mi által sikerült Arad felé nyomulhatni, 's ugyan az akadály nélkül teljesedett is, mert magát Arad várával összeköttetésbe tevé.

—.*. R e n d e l e t. Hogy a' mostani honvédelmi háboru terhei által a' földnépe mentül kevésbé nyomassék: rendeli a' kormányzással megbízott országos honvédelmi bizottmány, hogy a' nép ezen háboruzás ideje alatt a' beszállásolt katonaságnak mindennemű ingyeni élelmezésétől merőben felmentessék, 's a' kenyér- és húsrészletek az élelmezési biztosok által rendesen kiszolgáltassanak; a' szállást adó gazdának pedig, főzésért és a' hús mellé adandó sóért és főzelékért, minden legény után három pengő krajczár fizetessék, a' rendes hálás pénzen felül. Debreczen, jan. 27-én 1849.

A' honvédelmi bizottmány. (Közlöny.)

—.*. Jelentés Bem tábornoktól. Bem tábornok Stoltzenburgból jan. 21-ről írott jelentésében következőleg tudósít: Most az egyszer még nem válhattam be azon szavamat, hogy Nagy-Szebent már jan. 21-én beveszem. — Mellekseregeim a' rossz utak miatt időn túl elkéstek; én azonban a' Gálfalvánál nyert győzelem után Puchner szétfutamtalasztott seregét pihenni hagyni nem akarván, a' kezemnél lévő kis erővel Szebent megtámadám; hová azonban Puchner minden erőt összepontosítván 's még Brassóból is szekereken oda vonatván minden haderőt, Szeben bevétele első alkalommal nem sikerült. Heves csatát vívtunk több órákon át; veszteség mindkét részről van, halottakban és sebesültekben, mi két igen jeles tisztnek hős halálát fájlaljuk — egy pár ágyu mindkét részről demontiroztatott, foglyokat nem vettünk, ellenben fogtunk számosabbakat. — Én utolsó állásomból Nagy-Selykről, Szeben felé mintegy fél uton a' stoltzenburgi derék positiót foglaltam el, 's abban fogok maradni, míg közel utban lévő segédseregeim megérkeznek. Pár nap mulva aztán Isten segítségével Szebent újra megtámadjuk, 's reményem be is vesszük; addig semmi esetre nem nyugszunk, míg be nem vesszük. Fogyatkozást nem szenvedünk semmiben; állásunk igen jeles, seregem jó hangulatban 's rendben van. — Szóval, bár az első ostrom nem sikerült, dolgaink igen jól állanak. A' székelyek is küldik már contingenseiket. — Stoltzenburg Szebenhez egy állomás. Sachban tartjuk az ellenséget, melly fűhöz fához segítségért folyamodik. — Teszünk róla. Bem tábornok. (Houv.)

—* Nagy-Szelindek, jan. 25. A' folyó hó 21-ki Szeben előtti csata után, 22-én és 23-án az ellenség, meglegedvén a' 21-ik esti Nagy-Szelindek előtti visszaveretésével, melly visszaveretést leginkább tábornokunk személyes bátorságának köszönhetjük, ki maga állíta fel az előre nyomuló ellenség elébe ágyuinkat 's több izben maga süté el az általa felállított ágyukat, mindenütt személyesen a' legnagyobb golyó-zápor közt bátorítva elfáradt seregünket, tegnapi napig békén maradt. Tegnap azonban két óraker lárma-dob veretvén, az ellenségnek Nagy-Szelindek felé közeledéséről tudósítás érkezett. És kevés idővel utána az ellenség Nagy-Szelindeket öt oldalról tetemes erővel 's több ágyukkal ostromolni is kezdte. Azonban ezen öt oldalról megtámadást, mintegy három órai harc után, sikerült seregeink vitézségének 's jól irányzott ágyulövéseinknek mindenütt visszanyomni. Este hat óra után a' bekövetkező éj miatt az ellenség magát visszahuzta 's a' tűzesharcban kifáradt seregünk ismét ide beszállott. Különösen kitünteté magát e' harcban a' kolozsvári zászlóalj, az erdélyi önkényes csapat Juhász őrnagy vezérlete alatt, kinek lova kilövetett és maga is könnyű sebt kapott 's a' 11-ik honvédszászlóalj első százada 's hadnagya Ujlaki, ki századával, egy meredek hegyen felállított ellenséges csapatot, roham közt a' hegyre felmászván, erős állásából kinyomta. Részünkről e' harcban elestek száma 3 az erdélyi önkényes zászlóaljból u. mint Salamon József főhadnagy, egy dobos és egy ács. Lélekemelő jelenet volt látni, mikép verék mind az öt oldalon vissza seregeink rohammal, „Éljen Bem!” kiáltások közt a' német hurráh 's Sturm! kiáltásokkal előnyomulni akaró ellenséget. Az ellenség veszteségét, melly a' mienknél tetemesebb, biztosan megmondani nem lehet, mivel a' sötétségben sebesülteit 's halottait magával elvihetni sikerült. Mai nap reggel azonban több elhullott tokmányokat találtak előreink, 's mindenütt, merre az ellenség visszavonult, tetemes vérnyomokat. Szinte tetemesnek állítja az ellenség veszteségét egy, két golyó által megsebesült 's ide bejött Bianki ezredbeli lengyel, kinek a' lehető legjobb orvosi ápoltatásáról azonnal rendelés tétetett.

Mai nap reggel tábornokunk, kinek ha van hibája az, hogy magát mindenütt a' legnagyobb veszedelemnek teszi ki 's tegnapi harcban is két golyó lyukasztá keresztül köpenyegét, kiindult a' vizaknai uton Szeben felé 's mintegy órai járás után az ellenséggel összetalálkozott. Kemény Farkas alezredes az ütközetet megkezdendő, csatár-lánczot alakított; mit az ellenség észrevevén azonnal visszavonult Szeben alá, reménylven, hogy ismét falai által jól védve harcolhat velünk. Seregünk azonban ma délre ide Nagy-Szelindekre ismét visszavonult, ezen erős állását továbbra is megtartandó. Most délben, midőn e' levelem bezárom, mindenfelé csend van 's ellenséget látni nem lehet. Ha ismét történni fog valami figyelemre méltó, tudósítani fogja ön lapját Kis Sándor. (Honv.)

—* Besztercze és vidéke a' reá Bem tábornagy által kivetett 200,000 pft hadi költséget nagy jajgatás közt fizeti. (Alf. Hirl.)

—* Dec. 21-ről Olmützből az erdélyi szász néphez egy császári manifestum adatott ki, mellyben e' fajnak a' közös birod. ülésben közvetlen képviselőt ígértetik, valamint hogy Geringer báró fogna Erdélybe csász. biztosul kineveztetni, ezen „tartomány” viszonyainak rendezése végett... Bem a' manifestumot derekasan magyarázza az áruló fajnak. (Közlöny.)

—* Budapesti hírek. Pesten megjelenik, a' Pesti Hirlap, szerkeszti „Szilágyi Sándor”, kiadja Landerer és Heckenast.

A' Pesti Hirl. cikkei szemtelenebbek, mint egyelőre képzelhetnők. Azt hazudozzák, hogy a' fővárosban a' béke tökéletesen helyre van állítva; az ellenséget magasztalják. Azzal iz dicsekszik a' P. Hirlap, hogy a' sajtószabadság teljes épségében hagyatott, és mégis lapjaiban nem közöl mást, mint magasztaló cikkeket az ellenségről, novel-lákat, anecdotákat és Nagy Ignácféle fecsegéseket.

Egyébiránt Pesten a' dolgok nagyon roszul állanak, a' kényuralom teljes mértékben dühög. Vértörvényszéket állított fel Windischgrätz hadpolitikai központi bizottmány név alatt. Ez előtt kell magát mindenkinek igazolnia: vett e' részt a' lázadásban vagy sem? Emlékezzünk vissza hazánk történetében az „eperjesi vérbíróságra”, a' Karaffa zsarnokságára: tökéletes fogalmunk lesz a' Windischgrätz hadpolitikai központi bizottmányáról.

A' közlöny jan. 25-ki száma biztos kutfők után következő híreket közöl: Windischgrätznek Pestről Léva és Ipolyság felé küldött seregei, számszerint mintegy 4000 lovas és 5000 gyalog a' Görgei vezérlete alatt álló táborunk által megveretvén, közülök számosan megsebesítették, 's igen sokan a' csatateren maradtak, Görgei az ellenségtől 12 ágyut fogott el, maga Schvarczenberg herczeg 's altábornagy a' Léva melletti ütközetben megsebesítettvén, Vácra vitetett, hol kevés nap mulva élni megszűnt. — Az ellenséges sereg sebesülteit, ide érte a' kéz- és lábfgyottakat, mintegy 2000-re tehetni.

Hrabovszky, Moga, Ditrick tábornokok hivataluktól megfosztatván, mint lázadók Bécsbe vitettek.

Minden társalgási gyűlhelyek, még a' casino és gyűlde is be vannak zárva.

A' templomok és középületek fel vannak cizfrázva sárga-fekete lobogókkal.

Windischgrätz dicsekedve hirdeti: hogy eltörlendi a' robotot, mellyet már a' mult országgyűlés eltörölt. Így ámitják a' népet.

Pestről az ágyuk Budára szállítottak; az építómestereknek is meg van parancsolva, hogy fejlesztés büntetés alatt készen legyenek, ha szükségeltetik 48 óra alatt a' Dunán 2 hidat építeni. Ez aligha nem előre számítás a' visszaszökésre. A' városnál cs. kir. biztos Havas, a' megyénél Babarczy. (Alf. Hirl.)

—*.* Külföldi hírek. Bem tábornagy a' esár parancsából elkobzott javai, Sabotevinszky orosz tábornoknak adományoztattak.

—*.* A' pápa angol és francia védelem alatt Civitavechiába visszatért, s onnan fogja az egyházi birodalom újbóli átalakítását eszközölni.

—*.* Az özvegy császárné és István főherceg Prágát választották állandó lakhelyül. (Közl.)

—*.* B é c s b e n az ostromállapot folyvást tart, már igen is nyomasztó lehet, mert még az „Allg. Ztg.”-ban is olvashatni iránta panaszt. — Osztriában egyéb tartományai csöndes téli álmukat látszanak aludni.

—*.* Osztriában a' kremziri országgyűlésen a' ministeriumra nézve legfontosabb dolog befejeztetett, t. i. a' 80 millionyi új kölcsönt az

országgyűlés megajánlotta. Ezen 80 millionyi adósságnak nem egyéb célja van, mint könnyebben leigázandott nepek bőréből vagy 800 millió annál kényelmesebben kivágni. (Alf. Hirl.)

—*.* Igen becses szabályok erdő birtokosok számára. Egy angol erdész tapasztalá, hogy, ha fenyűfát épületfának levágunk, arra legjobb idő a' tavasz, midőn a' nedv keringeni kezd. Javasolja, hogy a' levágott fákat a' nyári hónapok alatt vízben tartsuk, hogy a' gyanta összehúzódjon, miután olyan fa soh'sen fog megvetemedni, se megrepedezni, mert a' küloldal ezen bánás mellett nemcsak keményítettik, hanem taróssága is általában tetemesen elősegítik. Egyébiránt a' veresfenyűt meghámozhatni, mert a' haja a' tölgyfahaj' értékével felényire felér.

Jan.	Neve és sorsa a' meghalálozottnak	Vallása	Kora	Betegsége	L a k á s a és halálozati helye
21	Hava Mihály, csizm. m. gyermeke	—	—	halva született	Pernyáva k. v. 563
—	N. Mária, leányé	Kath.	1 hó	görcsök	szinte.
22	Martonos István, földész	—	46 e.	tüdőlob	Gája k. v. 39
—	Fuchsz Alajos, molnár' f.	—	5 —	forroláz	Kriverit.
—	Tóth Julianna, honvédnő	—	29 —	tüdőlob	Kossuthutca.
—	Szántó Sára, kocsis l.	—	4 n.	görcsök	Téglautca 325
—	Vaskán Perszida, földész' l.	G. n. e.	4 e.	aszalvány	Pusztán.
—	Szigethy István, ügyvéd' f.	Agost,	5 hó	görcsök	Kossuthutca 378
—	Rigger László, leányé	Kath.	2 —	szinte	Pernyáva k. v.
—	Schirsinger Mária, műszer-kovács' l.	—	9 e.	vízkór	reformutca.
23	Szlavicek József, kőműves	—	63 —	tüdőlob	Flórianutca 6
—	Molnár Márton, kovács' f.	Ref.	9 —	forroláz	Kossuthutca 690
—	Kirigy Nika, földész' f.	G. n. e.	3 hó	görcsök	Pernyáva k. v.
—	Joanovits Jesta, asztalos' f.	—	3 e.	szinte	Halászutca.
24	Phauer Anna, földész' l.	—	6 —	tüdőlob	Gája k. v.
26	Kresz Sándor, tisztviselő' f.	Kath.	2 hó	görcsök	Orczyutca 820
—	Schirsinger Károly, műszerkovács' f.	—	1 1/2 e.	szinte	Reformutca.
27	Gruits Józsa, földész' f.	G. n. e.	14 —	sorvasztóláz	Séga k. v.
—	Novák Gyula, szinte	—	5 —	forroláz	szinte.
—	Szecánszki Mili, földész' l.	—	5 —	takonyláz	Gája k. v.
—	Nézs Zsivó, földész	—	36 —	tüdőlob	szinte.
—	Szavoleszk Gyula, földész' f.	—	20 —	szinte	szinte.
—	Szinityán Todor, földész	—	80 —	aggság	szinte.
29	Pekurár Flóra, földész'nő	—	50 —	forroláz	szinte.
30	Szelezsán Vaszalie, földész	—	70 —	aggság	szinte.
31	Olár Pável, szinte	—	80 —	szinte	szinte.
Februárhó:					
1	N. N., nőszemély	—	50 e.	halva találtatott	Reformutca.
—	Palatsig Julianna, özvegy' l.	Izr.	2 hó	görcsök	Pernyáva k. v.
2	Vater Antal úr, őrnagy	Kath.	70 e.	vízkór	Reformutca.
—	Katity Gyula, földész' f.	G. n. e.	5 —	tüdőlob	Gája k. v.
—	Pap Károly, kovácslegény' f.	Kath.	2 hó	görcsök	Reformutca.
3	Pekurár Anyos, földész' f.	G. n. e.	13 n.	forroláz	Gája k. v.
—	Dénes Panna, földész'nő	Kath.	38 e.	vízkór	szinte.
—	Magyar Antal, földész' f.	—	2 hó	görcsök	Illésutca.
—	Gönczö Etelka, ácslegény' l.	—	4 —	szinte	Kiskarikautca.

Szerkeszti, kiadja 's nyomtatja S v e s z t e r F e r e n c z.